

GENETSKI ASPEKTI HUMANE REPRODUKCIJE

Krstić A.

Poliklinika Gitros Novi Sad

Reprodukcija je jedna od bitnih osobina žive materija. Biološki smisao reprodukcije ljudi jeste da se održi vrsta. Reprodukcija ljudske vrste je seksualne prirode. U toku njihovog životnog ciklusa, odvija se naizmenični ciklus reproduktivnih ćelija haploidnog ($n=23$) i diploidnog ($2n$) broja hromozoma. Pored mitoze, neophodna je mejotična deoba, koja omogućava seksualnu reprodukciju. Životni ciklus (Life cycle) je period od momenta fertilizacije (stvaranje zigota) do perioda kada se novonastali organizam reprodukuje. Dat je normalan razvoj polnih organa, koji su biološka osnova buduće reprodukcije. Savremena dostignuća u biotehnologiji omogućila su kloniranje sisara i čoveka, ali u radu su dati argumenti da se kloniranjem čoveka ne može poremetiti ravnoteža u ljudskoj populaciji. Genetička struktura stanovništva, koja je posledica dugotrajne evolucije ljudske vrste, znatno utiče na biološke mogućnosti reprodukcije. Genetska varijabilnost humane vrste je stvarana u toku evolucionog procesa. Prirodna selekcija deluje na individue, a genetska adaptacija se odnosi na populaciju. Istaknuto je da pored biološko-genetske karakteristike ljudske vrste, postoje i nasledjeni obrasci uma koji određuju reprodukciju. Ispitivanjem genetičke strukture stanovništva Vojvodine ustanovljeno je da se ono karakteriše visokom unutrašnjom genetičkom različitosti ($h=0,94$), a malom različitosti između populacija ili etničkih grupa. U zaključku može da se kaže da je velika genetička raznovrsnost dobra podloga za visoku reprodukciju, nasuprot činjenici da se u Vojvodini radja mali broj novorodjenčadi i da 2005. godine u svih 45 opština Vojvodine postoji negativan prirodni priraštaj.

Ključne reči : humana reprodukcija, genetika i obrasci uma